

4. Красухин К.Г. Система индоевропейских инфинитивов и связанных с ними отглагольных имен / К.Г. Красухин // Вестник Московского университета. Сер. 9. Филология. - 1996. - № 6. - С. 79 - 92.
5. Луценко Н.А. Предисловие к статье В.А.Корнилова «Причастия «будущего времени» в произведениях современных писателей» / Н.А. Луценко // Язык. Смысл. Текст: сб. ст. - Донецк, 1994. - С. 14 - 18.
6. Paul H. Mittelhochdeutsche Grammatik. 22. Aufl. / Hrsg. von Hugo Moser / H. Paul - Tübingen: Niemeyer, 1982. - Bd. 5. - 370 s
7. Kloocke H. Der Gebrauch des substantivierten Infinitivs im Mittelhochdeutschen / H. Kloocke - Göppingen: Kümmerle, 1974. - 210 s.
8. Прокош Э. Сравнительная грамматика германских языков / Э. Прокош. – М.: Изд-во иностр. лит-ры, 1954. - 379 с.
9. Пашевская Т.Л. Основные словообразовательные типы имен действия в немецком языке и словосочетания с ними: Автореф. дис...канд. филол. наук: 10.02.04. / Т.Л. Пашевская. - Л. ЛГУ, 1958. - 17 с.
10. Kloocke H. Der Gebrauch des substantivierten Infinitivs im Mittelhochdeutschen / H.Kloocke - Göppingen: Kümmerle, 1974. - 210 s.
11. Brinkmann H. Wesen und Form mittelalterlicher Dichtung / H. Brinkmann - Tübingen: Niemeyer, 1964. - 204 s.

Стаття надійшла до редакції 27 жовтня 2011 р.

А. В. Гутнікова, В. М. Швець

ІСТОРИЯ РОЗВИТКУ МОДЕЛІ

Стаття є присвяченою проблемі сучасного мовознавства, а саме субстантивзації інфінітиву. У наданій роботі розглядається розвиток цієї словоформи в індоевропейських мовах.

Ключові слова: субстантивация інфінітиву, діахронічні дослідження, перехідність морфологічних категорій, граматична інтерпретація.

A. V. Gutnikova , V. M. Shvets

HISTORY OF MODEL DEVELOPMENT

In the present article one of unsolved linguistic problems, viz. to which parts of speech can infinitive belong is observed. Attempts to retrace its development in the Indo-European languages and particularly its functioning in German language are made.

УДК 811.161.2'373.21

О. А. Мороз

ТОПОНІМИ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ: КОГНІТИВНИЙ, ПРАГМАТИЧНИЙ, КОНОТАТИВНИЙ АСПЕКТИ

У статті розглянуто топонім як одиницю мовної системи української мови. Виділено аспекти дослідження топонімних найменувань. Зосереджено увагу на проблемі значення топонімної лексики. Подано аналіз конотативних топонімів як одиниць фразеологізмів, художніх текстів тощо.

Ключові слова: топонім, значення топоніма, конотативний топонім.

У межах кожної мови виділяються особливі знаки, що вербально індивідуалізують певні територіальні об'єкти, суспільно значущі для народу, історично й культурно вмотивовані. Формування топонімних систем відбувається разом з буттям

нації на певній території, за певних соціально-політичних умов.

Топоніми представляють клас власних імен, і з-поміж усього їх різноманіття виділяються своєю найвищою здатністю до індивідуалізації, що полягає у словесному виділенні певного об'єкта. Кожен народ протягом свого існування немовби оточує себе вербальними образами, закодовуючи в них частку свого буття, культури, традицій, способу мислення. Отже, топоніми – це не тільки складова мовної системи, але й елемент існування нації, частка її менталітету, одиниця її культури.

Крім того, топоніми, виникнувши спочатку як певні знаки-орієнтири, фіксують відображення географічної дійсності у свідомості людини. Це є підґрунтям для топоніміки як складного системного утворення в мові, відносно своєрідного й незалежного, і водночас пов'язаного із загальномовними відношеннями та процесами [1, с. 6].

Топонім – різнопланова одиниця, тому під час її опису та вивчення слід враховувати різні аспекти, пов'язані з її фіксацією, вживанням, видозмінами та перспективою функціонування. Попри наявність величезної кількості розвідок з топоніміки (І. М. Желєзняк, Ю. О. Карпенко, В. П. Шульгач, О. С. Стрижак, О. В. Суперанська, Є. С. Отін), узагальненого аналізу ознак топоніма зроблено не було. Пропонована стаття є спробою розглянути специфіку топоніма в різних аспектах.

Метою статті є з'ясувати своєрідні ознаки топонімів української мови як одиниць мовної системи. У ході розв'язання мети висувуються такі **завдання**: а) вивчити топонім з погляду існування в мові й узуальних особливостей; б) визначити когнітивну сутність топоніма; в) з'ясувати особливості вживання топоніма в різних контекстах; г) дослідити конотативну природу топоніма.

Топонім – це лінгвістична одиниця, у звуковій оболонці якого засвідчено закономірності розвитку певної мови, адже топонім як елемент ономастикону виникає в умовах розвитку певного етносу й, отже, його мови. Власне ім'я, на думку Р. І. Охштан, – це категорія, динаміка якої полягає в поєднанні властивостей максимальної абстрактності з максимальною конкретністю [2, с. 172]. Усі топоніми стосуються певного локального простору, але кожен окремо називає якусь конкретну місцевість.

З'ясовуючи ознаки топоніма, зосереджуємо увагу на тому, що ця одиниця – це насамперед географічна назва, особливий знак, який закріплюється за певним об'єктом місцевості, відмежовуючи й відокремлюючи його від іншого. На цьому ґрунтується топонімна функція індивідуалізації, або географічної ідентифікації. Кожен топонім співвідноситься з певною місцевістю, певним селищем, містом чи країною. Відповідно до цього сформувались різні типи топонімів: мікротопоніми, гідроніми, ойконіми, омоніми тощо [3, с. 715].

Словесне відтворення локальних об'єктів – необхідність підкреслити їх унікальність, своєрідність; потреба певної спільноти відмежуватись за допомогою певного знака, який згодом перетворюється на особливий символ, закріплений за місцевістю. При цьому топонім залишається незмінним супутником спільноти протягом усієї її історії. Відтак, топоніми є цінним джерелом вивчення історії етносу. Крім того, розвиток топонімії певної території відбувався з урахуванням етнічних змін. Про це, зокрема, свідчать міграції, переселення. Так, переїзд греків з Криму до Приазов'я, що відбувався за наказом Катерини II, зумовив певні топонімні зміни в регіоні. Приїхавши сюди, грецька етнічна група заснувала низку населених пунктів, більшу частину з яких найменувала відповідно до своїх етнічних, рідних, кримських. Натомість назви, що були поширені на цій території до греків, не продовжили своє подальше існування, залишившись в історії. Так, *Павловськ* було замінено на *Маріуполь* (ще раніше засвідчено назву *Домаха* як козацьке поселення); інші назви поселень постали як «новокримські» – *Ялта*, *Урзуф*, *Карань* та ін. І сьогодні існують паралельні

локальні найменування – у Криму та Приазов'ї. Подібні зміни переконують у тому, що топоніми – це «не мовчазні знакові символи», а «живі» одиниці, «за якими стоять долі різних мовних колективів» [3, с. 715].

Топонім – це невід'ємна локальна одиниця суспільства, у зв'язку з чим він вбирає важливу інформацію суспільно-політичного, економічного, соціально-культурного характеру. Її обсяг буде змінюватися відповідно до перетворень у суспільстві. Наприклад, сьогодні *Київ* – центр, столиця України; *Маріуполь* – промислове місто на південному сході України, портове місто. У часи української бездержавності територіальний поділ здійснювався в межах тих держав, до складу яких Україна входила, відповідно ця інформація пов'язувалася з назвами, наприклад, міст. Так, у ХІХ столітті *Маріуполь* – це велике місто з розвиненими різними ремеслами Катеринославської губернії Царської Росії.

Аналіз показує, що одні топоніми найменування починають своє життя в мовленні населення, інші – пов'язані з примусовою номінацією, наприклад, у зв'язку з масовим переселенням певної етнічної групи. Так, назва *Маріуполь* була спочатку ухвалена греками-переселенцями, а потім уже перевірялася ширшою суспільною практикою вживання. У колективній праці 1892 року «Маріуполь и его окрестности» зазначається, що грецьке місто *Маріуполь* чумаки та малороси по-різному називали, наприклад: *Марнополь*, *Марнопольє* [4, с. 81].

Усталені в практиці найменування фіксуються на географічних картах, потрапляючи до географічної номенклатури. На думку О. В. Суперанської, слова на географічній карті існують самостійно, відокремлено [5, с. 232], і це їх дещо відмежовує від топонімів як мовних одиниць. При цьому топонім може існувати тільки в живому мовленні мешканців і не ставати об'єктом картографування, отже, залишається непоміченим (наприклад «народні» найменування вулиць). Коли ж він зафіксований на карті, то перетворюється на своєрідний символ епохи, що його народила, на історичну пам'ятку мови та культури [5, с. 232].

Прив'язаність топоніма до певної території насамперед історично зумовлена. Географічні найменування поставали в певний історичний період і за певних суспільно-політичних умов. Багато онімів зберігають свою первинність і дотепер, наприклад назви *Чернівці*, *Київ*, *Дніпро*, *Дунай* та ін. Як переконана О. В. Суперанська, географічні назви відображають або минуле, або сучасне й «мають або повинні мати історичне пояснення» [6, с. 106]. Топонімам також властива й історична змінність. Так, у царській Росії з'являлися «царські» назви (*Катеринобург*), у Радянському Союзі – радянські (*Сталіно*, *Куйбишево*, *Дніпродзержинськ* та ін.). Відзначимо, що вплив ідеологічного чинника на топонімну систему значно збіднив її, зробив одноманітною, порушивши топонімний «закон» індивідуалізації й ідентифікації. Це особливо позначилося на найменуваннях міських об'єктів – вулиць, адже й до сьогодні в кожному місті чи селищі, замість давньої назви, яка забута, але підкреслювала географічні, історичні чи культурологічні особливості місцевості, існує ідеологічно забарвлена назва – вулиця *Леніна*.

Отже, географічні, історичні, суспільно-політичні особливості розвитку певної території, рівень її культурного розвитку послуговували підґрунтям енциклопедичної інформації, закріпленої за певним топонімом. На її основі топонім входить до топонімних словників, у межах яких функціонує як словникова одиниця, особливий енциклопедичний знак. Так, у словнику-довіднику М. Янка подається інформація про розташування об'єкта, що називається, історія, пов'язана з ним, часом етимологічна розвідка. Відповідно до цього джерела топонім *Українка* тлумачиться як місто «Обухівського району Київської області, розташоване при впадінні р. Стугна в Дніпро. Перша згадка про місто належить до ХV століття. Назва від Україна за допомогою суф.

-к(а)» [7, с. 364]. Словники топонімів можуть враховувати більшою мірою походження топоніма, отже, мають власне лінгвістичний характер. Наприклад, слід згадати ґрунтовну працю В. Шульгача «Ойконімія Волині: Етимологічний словник-довідник», у якій лінгвістично обґрунтовано розв'язується проблема становлення ойконімної системи Волині. Так, походження обласного центру Волині Луцька пояснюється через літописні фіксації 1085, 1150 років, а також згадки в інших історичних пам'ятках; подається мотивація оніма давньоруським словом *лоуки* «кривизна, вигин, затока» тощо [8, с. 80]. Отже, ширша, енциклопедична, або вужча – етимологічна, інформація закріплюється як загальновідома, усталена в мові, у словниках топонімів.

Топоніми – це мовна одиниця, яку можна охарактеризувати як двосторонню, що має звучання й значення. Фонетична оболонка імені етнічно зумовлена, оскільки виникає в умовах розвитку певного етносу (чи етносів) як носія певної мови. Так, топоніміку України можна охарактеризувати як національно марковану, оскільки вона формувалася на матеріалі української мови й у межах етнічної української території. Хоча контактування з різними етнічними групами позначилося на українських географічних назвах, на їх будові. Наприклад, грецький, тюркський компоненти в найменуваннях – *Кагарлик, Кічіксу, Карань* та ін.

Значення власного імені, на думку О. В. Суперанської, – це ті асоціації, які виникають у свідомості мовця під час вимови слова [9, с. 262]. При цьому для власного імені основне – співвіднесеність з предметом. Отже, значення імені, переконана дослідниця, – фактор його відомості, фактор суспільно-історичний [9, с. 266]. В. І. Болотов наголошує на тому, що найбільш суттєвим для власного імені є енциклопедичне значення, тобто «сума конкретних значень про денотат імені» [10, с. 333]. Оскільки за топонімом приховується щоразу інший об'єкт – у рельєфному, історичному, політичному вимірах, то саме енциклопедичну інформацію можна вважати важливою в значенні топоніма.

Звичайно, слід погодитися з Р. І. Охштат стосовно того, що основною якістю власного імені, що створює його своєрідність, є відсутність у нього актуального лексичного значення. У цьому переконує той факт, що власне ім'я не підлягає таким операціям, як пошук семантичних складових, розклад на семи [2, с. 172]. Однак, твердження, що це мовна одиниця, що має тільки загальнокатегоріальне значення, яке визначається функцією вторинного позначення, що індивідуалізує певний об'єкт серед інших подібних, не є переконливим [2, с. 172]. Топонім завжди більший за звичайний знак і не обмежується функцією індивідуалізації об'єкта, оскільки асоціативно пов'язаний з різними чинниками розвитку найменованого локального об'єкта. Отже, значення топоніма включає як лінгвістичну інформацію, так і енциклопедичну, відтак у свідомості мовців топонім не функціонує як статичне словникове слово, а існує як динамічна одиниця, асоціативно визначена історією етносу, його ідеологією, культурою й національними традиціями.

Таким чином, значення топоніма характеризується компонентністю і має такі складові: денотативний компонент; енциклопедична інформація; національно-культурний компонент.

Окремо слід виокремити такий компонент топонімного значення, як конотативний. Його виділення пов'язане з уживанням топонімів не у своїй основній функції номінації й ідентифікації. Конотативні ономастичні лексеми, як зауважує Є. С. Отін, «являють собою проміжну ланку в бінарному протиставленні *potina propria* – *potina appellative*: у семантиці таких імен, на відміну від тих, що апелювалися, ще зберігається зв'язок з денотатами, зберігається «топонімичний (антропнімічний фон)» сприйняття імені» [11, с. 3].

Топонім перетворюється на конотативну одиницю, вживаючись у різних

повторюваних контекстах – імпліцитно й експліцитно.

Відомо, що у своїй суспільній діяльності людина не обходиться без топонімів, адже вони створюють її повсякдення. Нас оточують назви вулиць, районів міста, міст, країн тощо, їх використання інколи набуває узагальненого характеру, а назви символізуються, перетворюючись на конотативні одиниці. Р. І. Охштат окреслює подібну ситуацію як здатність до символізації ознак географічного об'єкта, що уможливорює самостійність існування назви як узагальненої характеристики [12, с. 83]. Наприклад, майже в кожному місті є психіатрична лікарня, відтак її називання в народі відбувається або за назвою вулиці, на якій вона розташована, або за назвою міста, або за якоюсь іншою. Закріплюючись фразеологізмами, такі назви узагальнено характеризують недалеку, дурнувату людину: *Пора на Пашковського* (вулиця в Маріуполі, де розташована психлікарня); *Відправити у Сватове* (місто з психлікарнею) і под. У локальному вжитку топоніми *вул. Пашковського, м. Сватове* можуть і самостійно виражати конотативне значення. Однак більшість конотацій топонімів фразеологічно зв'язані. Загалом у фразеологізмах топоніми набувають різноманітних конотацій, на чому дослідники не раз наголошували (Л. Г. Скрипник, Н. М. Пасік, О. А. Мороз).

Широкі можливості щодо конотативної реалізації топонім отримують в художньому просторі. У зв'язку з цим топоніми – важливі елементи художнього тексту, оскільки є носіями інформації мовного, композиційного та ідейного плану [13, с. 8].

У тканині художнього твору топоніми найменування підпорядковані авторському задуму, вони слугують для вираження основних його ідейних настанов. Одна з них – локалізувати події, забезпечити локальне історичне чи сучасне тло. У цьому випадку топоніми – маркери, які акумулюють важливу національно-культурну та історичну інформацію, пов'язану з життям певного етносу. Наприклад, у поемі Д. Павличка «Аутодафе» топонім *Коліма* не український, однак тісно пов'язаний з історією українського народу і символізує світове зло: *...І в з'яві тій розпізнано тирана, Що мріяв світ загнати в Коліму* [14, с. 127].

Топоніми хоча й не мають лексичного значення, подібно до загальних назв, але отримують здатність до метафоризації, метонімізації та синекдохізації, часто поєднуючи ці процеси. Так, доволі цікавим є образ *Берліна* у романі В. Винниченка «Сонячна машина», який будується на двох семантичних процесах – метафорі й метонімії: *А Берлін із кожним днем щораз більше та більше гуде дивною чуткою, хвилюючою казкою про таємну Сонячну машину*. З одного боку, *Берлін* – сукупність мешканців, а з іншого він *«гуде дивною чуткою»* (метафора) [15].

У художньому тексті топонім нерідко персоніфікується, перетворюючись на одиницю емоційно-експресивного плану: *За вікном одноманітно, вперто гуркотів Париж, як на вогні велетенський казан...* [16, с. 23]. Слушно зауважують дослідники, що «персоніфікований топонім перетворюється на дійовий персонаж і відповідно поводить себе в художньому тексті» [17, с. 120]. На переконання Ю. Карпенка та М. Мельник, «велика сила антропоморфізації дає можливість сприймати топонім як єдиний живий організм» [18, с. 142].

Для художніх текстів особливо властиве вживання топонімів у ролі синекдохи, що дозволяє автору узагальнити, підкреслити типовість поширення явища або наголосити на його кількісному, як правило, негативному вияві. При цьому топоніми змінюють свою звичну форму однини на множину, формуючи новий план вираження: *Нехай народи його рішають, а не Волл-Стріт і Кремлі* [16, с. 339].

Отже, аналіз різноаспектного функціонування топонімів виявив, що ці одиниці мають величезний мовотворчий і стилетворчий потенціал. Вони є посередниками між поколіннями та суспільствами і забезпечують збереження мовної та національної

ідентичності, від століття до століття розширюючи обсяг енциклопедичної інформації про певний етнос та його уклад життя. Прагматичний аспект опрацювання топонімів показав, що цим одиницям властива потужна експресія, що постає як результат невідповідності між одиничним змістом (функція ідентифікації об'єкта) та різними конотаціями як наслідку узагальнення, символізації ознак. У подальшому слід звернути увагу на топоніми як одиниці, самостійні у вживанні в певному локально й регіонально обмеженому просторі в їх лінгвістичному, енциклопедичному й конотативному аспектах.

Список використаної літератури

1. Голев Н.Д. Единство онтологического и ментального бытия топонимической системы (к проблематике когнитивной топонимики) / Н.Д. Голев, Л.М. Дмитриева // Вопросы ономастики. – 2008. – № 5. – С. 5 – 17.
2. Охштат Р.И. Имя собственное как компонент фразеологической единицы и как самостоятельное слово / Р.И. Охштат // Труды Самаркандского гос.ун-та. Новая серия. – Вып. 219: Вопросы фразеологии. – Самарканд, 1972. – С. 172-179.
3. Українська мова. Енциклопедія / Редкол.: В.М. Русанівський, О.О. Тараненко та ін. – К.: «Українська енциклопедія» імені М. П. Бажана, 2007. – 854 с.
4. Маріуполь и его окрестности: Отчетъ объ учебныхъ экскурсіяхъ Маріупольской Александровской гимназіи / Упоряд. Г. Тимошевский. - Факс.вид. – Мариуполь, 2001. – 579 с.
5. Суперанская А.В. Слово на географической карте / А.В. Суперанская // Ономастика та етимологія: зб. наук. пр. на честь 65-річчя Ірини Михайлівни Железняк. – К., 1997. – С. 224-232.
6. Суперанская А.В. Имя через века и страны / А.В. Суперанская. – М.: Наука, 1990. – 192 с.
7. Янко М.П. Топонімічний словник України: словник-довідник / М.П. Янко. – К.: Знання, 1998. – 432 с.
8. Шульгач В.П. Ойконімія Волині: Етимологічний словник-довідник / В.П. Шульгач. – К.: Кий, 2001. – 189 с.
9. Суперанская А.В. Общая теория имени собственного / А.В. Суперанская. – М.: Наука, 1973. – 366 с.
10. Болотов В.И. К вопросу о значении имен собственных / В.И. Болотов // Восточнославянская ономастика. – М.: Наука, 1972. – С.333-346.
11. Отин Е.С. Материалы к словарю собственных имен, употребляемых в переносном значении / Е.С. Отин // Вопросы ономастики. – Свердловск, 1980. – С.3-13.
12. Охштат Р.И. О функционировании собственных имен во фразеологии современного немецкого языка / Р.И. Охштат // Вопросы фразеологии. – Самарканд, 1971. – С. 82-93.
13. Лукаш Г.П. Ономастикон прозових творів Володимира Винниченка: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 «Українська мова» / Г.П. Лукаш – Дніпропетровськ, 1997. – 18 с.
14. Павличко Д. Аутодафе: поезії / Д. Павличко. – К.: Основи, 2008. – 160 с.
15. Винниченко В. Сонячна машина: роман / В. Винниченко. – К.: Дніпро, 1989. – 619 с.
16. Винниченко В. Нова заповідь: роман / В. Винниченко. – К.: Знання, 2011. – 349 с. – (Класна література).
17. Боева Е.В. Онімний простір фольклорної драматургії Олександра Олеся / Е.В. Боева // Записки з ономастики. – 2002. – № 6. – С. 115-123.
18. Карпенко Ю.О., Мельник М.Р. Літературна ономастика Ліни Костенко: моногр. / Ю.О. Карпенко, М.Р. Мельник. – Одеса: Астропринт, 2004. – 216 с.
Стаття надійшла до редакції 9 жовтня 2011 р.

О.А. Moroz

**TOPONYMS IN UKRAINIAN LANGUAGE: COGNITIVE, PRAGMATIC,
CONNOTATIVE ASPECTS**

In the article toponyms in Ukrainian language are considered. The aspects of toponym's issue are shown. The problems of semantic of toponyms are studied. Connotations of toponyms as a component of phraseological units and artistic text are analyzed.

УДК 81'373.3=111

С. В. Олійник

**ДЕКОДУВАННЯ СЕМАНТИЧНОГО ОБСЯГУ ОЦІННИХ
ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ ЗА
ДОПОМОГОЮ ЗАСОБІВ КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ**

У статті розглянуто особливості когнітивного підходу до розкриття семантичного обсягу оцінних фразеологічних одиниць в мовах набору. Вибір матеріалу дослідження обумовлений складністю значення фразеологічних одиниць, які розглядаються, що передають особливості концептуальної картини світу та менталітету носіїв мов як когнітивних стереотипів. Лінгвістичні характеристики національного менталітету можуть виокремлюватися за допомогою аналізу її концептуальних конститuentів.

Ключові слова: *концепт, когнітивний, фразеологічний.*

Ефективність розгляду проблем розкриття семантики різнорівневих одиниць у межах лінгвокогнітивної парадигми, актуальність звертання до різних типів когнітивних моделей для опису різноманітних мовних засобів комунікації, які спираються на когнітивні підстави, що формують конкретну мовну категорію, знаходять висвітлення в дослідженнях багатьох фахівців. “Одним із завдань когнітивної лінгвістики є встановлення елементарних одиниць мовної свідомості. Ці одиниці мають різні форми вербалізації в залежності від режиму роботи свідомості” [1, с.13]. Однією з форм вербалізації таких елементарних компонентів мовної свідомості є фразеологічні одиниці (далі ФО).

Актуальність цього дослідження зумовлена тим, що фразеологічні одиниці, у семантиці яких зафіксовано оцінний компонент, уперше стають об'єктом аналізу в межах когнітивної парадигми у зіставному аспекті. Вибір оцінних ФО як матеріалу дослідження обумовлений тим, що ці мовні одиниці містять компоненти значення, які відбивають національні особливості сприйняття дійсності. В решті решт це сприяє дослідженню етнічного менталітету носіїв природних мов як сукупності поведінкових і когнітивних стереотипів і виявленню лінгвоспецифічних характеристик цього менталітету через аналіз його семантичних складових – концептів.

Метою даного дослідження вважаємо визначення структурно-семантичних особливостей оцінних ФО, у значенні яких міститься національно-культурний компонент, тобто таких мовних одиниць, як *Kilkenny cats* ‘смертельні вороги’, *a friend at court* ‘вірний друг’, *power broker* “політичний маклер”, політичний діяч, що впливає на прихід до влади того чи іншого кандидата, *an old hand* ‘знавець чого-небудь, бувала людина’, *a spring chicken* ‘недосвідчена людина’, *яблуко розбрату*, *червона юшка*, *божий чоловік*, *за царя Панька*, *Хома невірний* та ін. Для досягнення поставлених цілей необхідно визначити теоретико-методологічні принципи лінгвокогнітивного